

Електронний журнал «Державне управління: удосконалення та розвиток» включено до переліку наукових фахових видань України з державного управління (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 1643 від 28.12.2019).

Спеціальність – 281.

Державне управління: удосконалення та розвиток. 2025. № 9.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2156.2025.9.26>

УДК 338.242.2(477+438)

Д. С. Герман,

аспірант, Національний університет «Львівська політехніка», м. Львів

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-1704-6242>

ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ ІЗ ВРАХУВАННЯМ ДОСВІДУ ПОЛЬЩІ

D. Herman,

PhD student, National University «Lviv Polytechnic»

PROSPECTIVE DIRECTIONS FOR STIMULATING BUSINESS DEVELOPMENT IN UKRAINE TAKING INTO ACCOUNT POLAND'S EXPERIENCE

Стаття присвячена аналізу досвіду Польщі щодо стимулювання розвитку бізнесу на її території та визначенню перспективних напрямів стимулювання розвитку бізнесу в Україні з використанням кращих практик його стимулювання в Польщі. Встановлено, що основними факторами привабливості польської економіки для бізнесу є стабільність економіки та її ефективне зростання, інвестиційна привабливість, вигідне географічне місце розташування, а також наявність значної кількості різноманітних стимулів для розвитку бізнесу. Здійснюється детальний аналіз податкових пільг для

бізнесу та інших програм його підтримки, особливу увагу приділено Польській інвестиційній зоні, наявним пільгам на науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи, механізму стимулювання Innovation Box, пільгам на роботизацію, підтримці стартапів, розвитку технопарків, стимулюванню розвитку соціально відповідального бізнесу тощо. У результаті проведеного аналізу стимулювання бізнесу в Польщі, було сформульовано ряд рекомендацій стосовно запровадження в Україні інвестиційних стимулів, податкових пільг на інноваційну діяльність, пільг для стимулювання роботизації, стимулів для розвитку стартапів, технопарків тощо. Зроблено відмітку про те, що запозичення досвіду Польщі має бути продуманим та враховувати сучасну специфіку українського нормативного поля та специфіку сучасного бізнес-середовища, щоб адаптація польського досвіду стимулювання бізнесу мала більшу ефективність. За результатами проведеного дослідження сформульовано висновки про те, що адаптація польського досвіду стимулювання розвитку бізнесу в Україні може мати позитивний вплив на її економіку в цілому, дозволить підвищити її конкурентоспроможність, а також дасть змогу більш швидко та легко інтегруватись в європейський економічний простір.

The article is devoted to the analysis of Poland's experience in stimulating business development on its territory and to the identification of promising directions for stimulating business development in Ukraine using the best practices of its stimulation in Poland. It has been established that the main factors of attractiveness of the Polish economy for business are the stability of the economy and its effective growth, investment attractiveness, favorable geographical location, as well as the presence of a significant number of various incentives for business development. A detailed analysis of tax benefits for business and other programs to support it is carried out, with special attention paid to the Polish Investment Zone, existing benefits for research and development, the Innovation Box incentive mechanism, benefits for robotics, support for startups, development of technoparks,

stimulation of the development of socially responsible business, etc. As a result of the analysis of business incentives in Poland, a number of recommendations were formulated regarding the introduction of investment incentives, tax breaks for innovative activities, benefits to stimulate robotics, incentives for the development of startups, technology parks, etc. in Ukraine. It was noted that borrowing Poland's experience should be well thought out and take into account the modern specifics of the Ukrainian regulatory field and the specifics of the modern business environment, so that the adaptation of the Polish experience of stimulating business would be more effective. Based on the results of the study, conclusions were formulated that the adaptation of the Polish experience of stimulating business development in Ukraine can have a positive impact on its economy as a whole, will increase its competitiveness, and will also allow for faster and easier integration into the European economic space. The study indicates the need for further scientific research into Poland's experience in stimulating business development, analyzing the existing problems of this stimulation, and the ways that Poland uses to overcome them.

Ключові слова: *бізнес, стимулювання, податкове стимулювання, програми стимулювання, зарубіжний досвід, Польща, Україна.*

Keywords: *business, incentives, tax incentives, incentive programs, foreign experience, Poland, Ukraine.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. За складних сучасних умов розвитку бізнесу в Україні, зумовлених війною, економічною нестабільністю, змінами на міжнародних ринках, актуалізується питання пошуку ефективних механізмів підтримки та стимулювання бізнесу в Україні. Як свідчить досвід зарубіжних країн, за умов запровадження системної та ефективної державної політики, спрямованої на підтримку бізнесу, можна досягти сталого розвитку економіки країни, створити нові робочі місця, активізувати інноваційні

процеси, а також досягти підвищення конкурентоспроможності. Саме тому комплексний аналіз досвіду однієї із зарубіжних країн, а саме Польщі, у сфері стимулювання бізнесу дасть змогу визначити перспективні напрямки розвитку українського бізнес-середовища.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематику стимулювання розвитку бізнесу в Україні в різні роки досліджували різні науковці, серед яких: О. Жук, Н. Гой [1], Т. Мельник [2], Ю. Солоненко, П. Панасюк [3] та ряд інших. Однак, тематику стимулювання розвитку бізнесу в Україні на основі досвіду Польщі досі не висвітлював жоден науковець.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Основна мета статті – проаналізувати досвід Польщі у сфері стимулювання розвитку бізнесу та сформулювати перспективні напрямки такого стимулювання в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Польща швидко стає одним із найпривабливіших місць для початку бізнесу в Європі, оскільки пропонує динамічне середовище, що включає швидке економічне зростання, сильну та кваліфіковану робочу силу та ефективні державні стимули. Стійке економічне зростання Польщі було зумовлене іноземними інвестиціями, покращеною інфраструктурою та динамічним географічним розташуванням у центрі Європи, яке пропонує легкий доступ як до західного, так і до східного ринків, створюючи сприятливі умови для розвитку польських підприємств. Усе це призвело до економічного зростання країни до понад 5% на рік, що дає польським підприємствам міцну основу для розвитку та процвітання [4].

Зокрема, у Польщі функціонує одна із найширших систем податкових пільг та стимулів для розвитку бізнесу:

1. Польська інвестиційна зона (PIZ) – наприкінці червня 2018 року набули чинності нові правила щодо подання заявки на звільнення від сплати податку на прибуток у зв'язку з реалізацією нових інвестицій, які замінили попередню систему спеціальних економічних зон. З цього часу можливість отримання податкової пільги не залежить від місця розташування нових інвестицій, як це мало місце до 2018 року [5]. Загалом слід відзначити, що

впродовж 1995-2001 років на території Польщі було створено аж 15 вільних економічних зон (ВЕЗ), 14 з яких функціонує й досі. Їх створення дозволило Польщі залучити 1700 інвесторів лише протягом 1995-2016 років, які принесли в економіку Польщі інвестиції загальним обсягом 32 млрд. дол. США. Також було створено понад 240 тис. робочих місць для населення [6, с. 169]. У 2018 році в Польщі набув чинності Закон «Про підтримку нових інвестицій», відповідно до якого всю територію країни було визнано вільною (спеціальною) економічною зоною, внаслідок чого було встановлено звільнення від сплати податку на прибуток і податку на нерухомість компаній, які здійснюють нові інвестиції.

Розмір пільги (що є звільненням від сплати податку на прибуток) розраховується точно так само, як і в системі спеціальних економічних зон, і залежить від:

- вартості понесених допустимих витрат на інвестиції (капітальні витрати на інвестиції або дворічні витрати на оплату праці нових працівників);
- інтенсивності державної допомоги у вибраному регіоні;
- розміру підприємства.

Право на використання звільнення надається на 12, 14 або 15 років, залежно від місця розташування інвестицій.

2. Податкові пільги на дослідження та розробки (НДДКР). Підприємці у Польщі мають можливість податкового вирахування витрат, понесених на дослідження та розробки. Розмір вирахування залежить від розміру компанії та виду витрат, що підлягають оподаткуванню. Допустимі витрати включають наступні шість категорій витрат на дослідження та розробки:

- Заробітна плата працівників та соціальні внески;
- Закупівля сировини та матеріалів;
- Експертиза, дослідження та думки, придбані у наукових підрозділів;
- Оплата за використання дослідницького обладнання;
- Амортизація нематеріальних активів та основних засобів, за винятком легкових автомобілів, будівель та споруд;

- Витрати на отримання захисту інтелектуальної власності [5].

Щоб скористатися податковою пільгою, підприємство має виконувати науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи та підготувати облік допустимих витрат, понесених у зв'язку з науково-дослідними та дослідно-конструкторськими роботами у певному році. Неважливо, чи завершаться науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи успішно, і який рівень інноваційності майбутніх наслідків цих робіт. Податкова пільга також надається для кваліфікованих проектів, які перебувають у процесі реалізації (наприклад, проектів, розпочатих у попередні роки).

З 2018 року відбувається збільшення існуючих відрахувань у податку на прибуток з 50% та 30% (залежно від категорії допустимих витрат та розміру платника податків) до 100% кваліфікованих витрат, незалежно від їх категорії та розміру платника податків (що досі диференціювало дозволені ліміти відрахувань) [5].

Також платники податків можуть відраховувати витрати, понесені на працівників, які покривають витрати на персонал, найнятий платниками податків для цілей досліджень та розробок за окремими цивільно-правовими договорами (раніше лише на основі трудового договору).

Податкова пільга на дослідження та розробки доступна платникам податків, які протягом податкового року працювали в RIZ на підставі рішення про підтримку, стосовно допустимих витрат, які не були визнані витратами на ведення діяльності, що охоплюється рішенням RIZ.

З 2022 року відбувається збільшення існуючих відрахувань у податку на прибуток зі 100% до 200% кваліфікованих витрат, понесених на працівників, що покривають витрати на персонал, найнятий платниками податків для цілей досліджень та розробок [5].

3. Innovation Box. З 1 січня 2019 року запроваджено новий механізм зниження ставки податку на доходи, отримані від прав інтелектуальної власності (ІВ) (Innovation Box). Innovation Box знижує до 5% ставку податку, що застосовується до доходу, отриманого від прав інтелектуальної власності

[7, с. 102]. Коригування стосується співвідношення витрат, понесених на самостійну розробку прав інтелектуальної власності в рамках науково-дослідної та розробницької діяльності, та витрат на субпідрядні роботи з науково-дослідної та розробницької діяльності. Платники податків, які застосовують схему Innovation Box, мають право користуватися податковою пільгою до закінчення терміну дії цього права (20 років у випадку запатентованого винаходу). Податкова пільга застосовується за умови, що платник податків здійснює діяльність з досліджень та розробок, пов'язану з розробкою, створенням або вдосконаленням певного компонента інтелектуальної власності. Щоб скористатися цією схемою, платники податків повинні будуть відокремити обговорюваний дохід у своїх бухгалтерських книгах. Нові положення доповнюють польську систему податкових пільг на інноваційну діяльність, доповнюючи існуючу податкову пільгу на дослідження та розробки. Раніше підприємець, який впроваджував винахід на ринок, був зобов'язаний оподатковувати дохід за стандартною ставкою податку. Після отримання пільги на дослідження та розробки підприємець тепер має право на податкову пільгу, розраховану на основі понесених кваліфікованих витрат (наприклад, на розробку винаходу).

4. Податкові пільги для інноваційних працівників. Інноваційний механізм податкових пільг для працівників є розширенням існуючої пільги на дослідження та розробки. Платники податків, які користуються податковою пільгою на дослідження та розробки, що не була врегульована в попередньому році, можуть відрахувати її з авансів на податок на доходи фізичних осіб, сплачених роботодавцем, через:

- службові відносини, трудові відносини, роботу підрядником, кооперативні трудові відносини;
- послуги, що надаються за договором доручення або договором на виконання конкретних робіт;
- авторські права [5].

Умовою для відрахування буде те, що певний працівник присвячує щонайменше 50% загального робочого часу безпосередньо діяльності з досліджень та розробок у певному місяці. Відрахування буде дійсним з місяця, в якому платник податків подав податкову декларацію за певний рік, до кінця цього податкового року.

5. Пільга на роботизацію. Пільга на роботизацію була запроваджена на п'ять років і покриває витрати з початку 2022 фінансового року до кінця 2026 фінансового року. Вона доступна як для платників податку на доходи фізичних осіб, так і для платників податку на прибуток підприємств, які інвестують у роботизацію, незалежно від розміру їхньої діяльності. Підприємці додатково можуть відрахувати 50% витрат, понесених на інвестиції в роботизацію [8, с. 41].

Відрахування застосовується, зокрема, до:

- придбання або фінансового лізингу нових роботів;
- придбання програмного забезпечення, необхідного для належного запуску нових основних засобів у сфері роботизації;
- придбання аксесуарів (наприклад, треків, програвачів вінілів, контролерів, датчиків руху, кінцевих ефектів);
- придбання обладнання для охорони праці та техніки безпеки;
- витрат на навчання працівників, які будуть працювати з новим обладнанням.

Розмір відрахування не може перевищувати суму доходу за певний податковий рік [9].

6. Податкова пільга на прототип. Пільга на прототип дозволяє відрахувати з бази оподаткування 30% суми витрат на пробне виробництво нового продукту та запуск нового продукту, але сума відрахування не може перевищувати 10% доходу, отриманого з джерел, відмінних від приросту капіталу, у податковому році [10, с. 25]. Це розширення вже існуючої пільги на дослідження та розробки, і її сфера дії охоплює етап після завершення робіт

з дослідження та розробки, але до масового виробництва розробленого продукту.

7. Податкова пільга на розширення. Основною метою податкової пільги на розширення є можливість додаткового відрахування вартості витрат, пов'язаних зі збільшенням доходів від продажу продукції. Продукт може бути товаром, який вже вироблено платником податків, або товаром, який ще не пропонується платником податків і ще не пропонується ним в певній країні. Пільга може застосовуватись на постійній основі, а збільшення доходів має бути відображено протягом двох років, що вимагає моніторингу доходів, отриманих від продукції, на яку були розподілені допустимі витрати. Витрати на розширення мають право на подвійне відрахування до суми 1 мільйона злотих у відповідному податковому році.

8. Полегшення корпоративної соціальної відповідальності (КСВ). Пільга на КСВ дозволяє відрахувати додаткові 50% від податкової бази вибраних витрат, понесених на такі види діяльності, як спорт, культура, вища освіта та наука [5].

9. Пільга для первинних публічних пропозицій (ІРО). Пільга для ІРО дозволяє відрахувати витрати, понесені в рамках ІРО. Каталог витрат, що підлягають оплаті, є закритим і поділений на такі дві категорії:

I. Витрати, що підлягають відрахуванню у розмірі 150%:

- Підготовка проспекту емісії;
- Нотаріальні, судові, фінансові та біржові збори;
- Підготовка та публікація рекламних оголошень, що вимагаються законодавством;

II. Витрати, що підлягають відрахуванню у розмірі 50% (ліміт 50 000 злотих):

- Витрати на консультаційні, юридичні та фінансові послуги.

Витрати повинні бути понесені безпосередньо для проведення ІРО, тобто пов'язані безпосередньо та виключно з ІРО, та понесені в рік ІРО або в

попередньому році, але не пізніше дати ІРО, коли платник податків вперше ввів акції в обіг [5].

Також Польща активно розширює свою мережу промислових та технологічних парків, які об'єднують підприємства з певних галузей разом з дослідницькими центрами. Таке середовище сприяє інноваціям та передачі знань між компаніями. Нижньосілезьке воєводство є яскравим прикладом регіону, який ефективно використовує потенціал промислових та технологічних парків. Він пропонує підприємствам доступ до високоякісної технологічної інфраструктури та дослідницької підтримки, залучаючи інвесторів, зокрема з автомобільного та ІТ-секторів [11].

Більше того, підприємці, які займаються науково-дослідною та дослідно-конструкторською (НДДКР) діяльністю, можуть подати заявку на отримання статусу науково-дослідного центру (НЦД). Цей статус надає доступ до різних податкових пільг та програм фінансової підтримки.

Для молодих підприємців Польща також пропонує ряд пільг: пільговий період для сплати ZUS, знижена ставка податку на прибуток, податкові канікули для стартапів, пільги для працівників та податкові пільги на інвестиції. Також молоді підприємці можуть скористатись рядом програм розвитку бізнесу:

1. Програмою грантового фінансування для стартапів;
2. Програмою компенсації витрат на навчання персоналу;
3. Програмою надання субсидій на технологічне обладнання;
4. Програмою надання пільгових кредитів на розвиток бізнесу;
5. Програмами підтримки наставництва [12].

Також польський уряд регулярно пропонує різні програми для залучення іноземних інвесторів, зокрема, для науково-дослідних проектів. Наразі однією з них є Програма підтримки інвестицій, що мають важливе значення для польської економіки, на 2011-2030 роки. У рамках цього проекту іноземні інвестори можуть отримати фінансування для покриття допустимих витрат на створення нових робочих місць та допустимих витрат на інвестиції [13].

Таким чином, Польща стає дедалі привабливішим місцем для розвитку бізнесу, пропонуючи численні стимули для підприємців. Її стратегія підтримки бізнесу свідчить про позитивну динаміку у цій сфері, що дозволяє виокремити ряд напрямів, імплементація яких може мати позитивний ефект і в Україні:

1. Запровадження інвестиційних стимулів на території всієї України. Польська інвестиційна зона дозволяє забезпечувати пільгами всі підприємства незалежно від того, де вони розташовані, завдяки чому досягається рівномірний розвиток територій. Доцільним є запровадження такої моделі і в Україні, адже звільнення підприємств від сплати податку на прибуток протягом 10-15 років у залежності від обсягу інвестицій та кількості створених робочих місць дозволить значно підвищити рівень соціально-економічного розвитку регіонів, що особливо актуально в умовах сьогодення, коли на території України триває кровопролитна війна, яка наносить значну шкоду, а також на етапі повоєнного відновлення України, коли регіони будуть особливо потребувати інвестицій для відновлення та розвитку.

2. Введення податкового стимулювання для здійснення науково-дослідних та дослідницько-конструкторських робіт. Так, як в Польщі є можливість отримати відрахування до 200% на ці роботи, в Україні було б доцільно встановити аналогічне відшкодування на рівні 100-150% від витрат, які пов'язані з розробкою нових продуктів, процесів чи технологій. Сюди мають бути включені витрати на персонал, обладнання, програмне забезпечення, патентну діяльність та співробітництво з науковими установами. Крім того, цілком погоджуємось у цьому аспекті із позицією І. Бабець та І. Миценко, які відзначають, що «необхідно поступово впроваджувати в Україні змішану систему фінансування інновацій (субсидії, податкові знижки, технологічні кредити, гранти на дослідження та інновації). Також автори наголошують на важливості застосування заходів, які б сприяли утвердженню в українських підприємців нового світогляду та усвідомлення

пріоритетності інновацій для підвищення конкурентоспроможності бізнесу [14, с. 179].

3. Знизити податкове навантаження на прибуток від інтелектуальної власності. Зважаючи на те, що в Польщі запроваджений 5% податок на прибуток, що був одержаний від використання прав інтелектуальної власності, в Україні також можна було б запровадити 5-7% ставку для підприємств, що одержують свій дохід від ліцензування програмного забезпечення, авторських прав, патентів, інноваційних рішень тощо. Завдяки такому кроку можна значно стимулювати як реєстрацію, так і комерціалізацію інтелектуального продукту в Україні.

4. Сприяти підтримці розвитку процесів автоматизації та роботизації. Зважаючи на те, що польські підприємства можуть претендувати на податкові відрахування у розмірі 50% витрат на запровадження роботизованих рішень, запровадження аналогічних пільг в Україні дозволить значно модернізувати галузь промисловості. Доцільно запровадити механізм додаткового списання витрат на придбання обладнання, ліцензійного програмного забезпечення, навчання персоналу, а також цільові гранти для малих підприємств.

5. Запровадити підтримку стартапів та молодих підприємств. Зважаючи на те, що в Польщі існують спеціальні умови для новостворених підприємств, серед яких зниження податкового навантаження та доступ до грантів, доцільно запровадити схожі умови й в Україні. Зокрема, пропонується встановити надання «податкових канікул» протягом перших двох років діяльності стартапу, особливо у сферах високих технологій та креативу, а також розробити та запровадити програми грантового фінансування та мікрокредитування на вигідних умовах.

6. Запровадити стимули для інноваційного персоналу. Зважаючи на досвід запровадження пільгового оподаткування працівників, зайнятих у R&D, у Польщі, доцільно і в Україні запровадити зменшення податкового навантаження для підприємств, де кількість працівників, які займаються дослідницькою діяльністю, складає не менше 50% від загальної кількості

персоналу. Крім того, доцільно розглянути можливість створення механізму часткового відшкодування витрат на заробітну плату таких працівників.

7. Розвивати технопарки та індустриальні кластери. Зважаючи на сприятливі умови для розвитку високотехнологічного бізнесу, які формують технологічні парки в Польщі, в Україні також доцільно розширити мережу індустриальних парків із цілковитою інфраструктурною підтримкою (логістика, енергозабезпечення, цифрові сервіси), а також створити в них центри трансферу технологій у співробітництві із вищими навчальними закладами.

8. Встановити пільги на експортну діяльність. Зважаючи на досвід отримання польськими підприємствами податкових пільг на витрати, пов'язані із виходом на міжнародні ринки, доцільно надати такі пільги і українським підприємствам, щоб стимулювати маркетингові кампанії, участь у міжнародних заходах, реєстрацію представництв за кордоном тощо.

9. Сприяти становленню соціальної відповідальності бізнесу. Зважаючи на те, що в Польщі підприємства мають змогу враховувати витрати на соціальні ініціативи при розрахунку податку, доцільно запровадити в Україні механізм податкового відшкодування до 150% витрат на підтримку місцевих ініціатив у сфері освіти, культури та спорту.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Вище проведений аналіз перспективних напрямків стимулювання розвитку бізнесу в Україні на основі досвіду Польщі свідчить про те, що шляхом адаптації позитивного досвіду розвитку бізнесу в Польщі можна помітним чином вдосконалити систему державної підтримки бізнесу в Україні. Особливу увагу слід зосередити на інноваціях, автоматизації, підтримці рівномірного розвитку бізнесу по регіонах та формуванню сприятливого податкового клімату для розвитку бізнесу в Україні. Адаптація саме польського досвіду під українські реалії дозволить якнайкраще наблизитись до європейських практик розвитку бізнес-середовища та,

однозначно, сприятиме якнайшвидшому вступу України до ЄС та виходу українських підприємств на європейський ринок.

Подальші дослідження тематики стимулювання розвитку бізнесу в Україні на основі досвіду Польщі можуть бути присвячені більш детальному вивченню специфіки стимулювання бізнесу в Польщі, виявлення проблемних аспектів такого стимулювання на практиці та формування рекомендацій щодо вдалої адаптації цього досвіду в Україні та уникнення тих помилок, з якими стикнулася на шляху стимулювання розвитку бізнесу ця європейська країна.

Література

1. Жук О. І., Гой Н. В. Податкове стимулювання розвитку бізнесу в умовах війни. *Підприємництво і торгівля*, 2022. №33. С. 44-48.

2. Мельник Т. Ю. Державна підтримка та стимулювання розвитку бізнесу в Україні під час дії воєнного стану. *Економіка, управління та адміністрування*, 2022. №2 (100). С. 3-11.

3. Солоненко Ю. В., Панасюк П. І. Державна підтримка та стимулювання бізнесу України в умовах війни. *Галицький економічний вісник*, 2023. №82(3). С. 190-200.

4. Цис С. Економіка Польщі – причини зростання і перспективи подальшого розвитку. *Uniconsulting Group*, 2023. URL: <https://uniconsulting.group/uk/blog/ekonomika-polschi> (дата звернення: 13.09.2025).

5. Poland. Corporate – Tax credits and incentives. *PWC*, 2025. URL: <https://taxsummaries.pwc.com/poland/corporate/tax-credits-and-incentives> (дата звернення: 13.09.2025).

6. Кушнір Н.О., Заяць О.І. Міжнародні економічні відносини: навчальний посібник. Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2023. 360 с.

7. Найденко О. Є. Податкові стимули інвестиційної активності для юридичних осіб: досвід країн ЄС та українські реалії. *Фінанси України*. 2024. №9. С. 99-112.

8. Лабунський О. О. Державна підтримка малого бізнесу в країнах Європи за рахунок податкових важелів. *Юридичний бюлетень*. 2023. Вип. 30. С. 35-42.

9. Tax reliefs in Poland for research, development and innovation. *Poland.Business Harbour*, 2025. URL: <https://www.gov.pl/web/poland-businessharbour-en/tax-reliefs-in-poland-for-research-development-and-innovation> (дата звернення: 13.09.2025).

10. Właszczak B. Nowe ulgi na innowacje w podatku dochodowym od osób prawnych – ulga na robotyzację oraz ulga na prototyp. *Doradztwo Podatkowe Biuletyn Instytutu Studiów Podatkowych*, 2022. №8. Pp. 24-30.

11. Register a company in Poland – Incentives for foreign investors. 2025. URL: <https://poland-accounting.eu/2025/03/register-a-company-in-poland-incentives-for-foreign-investors/> (дата звернення: 13.09.2025).

12. Tax incentives for young entrepreneurs in Poland: how to apply for and maximize the benefits. *Дія.City*, 2024. URL: <https://consultant.net.pl/en/consultant-article/tax-incentives-for-young-entrepreneurs-in-poland-how-to-apply-for-and-maximize-the-benefits> (дата звернення: 13.09.2025).

13. Subsidies and other investment incentives in Poland. *Legally Smart*, 2024. URL: <https://legallysmart.pl/subsidies-and-other-investment-incentives-in-poland/> (дата звернення: 13.09.2025).

14. Бабець І. Г., Миценко І. М. Удосконалення інноваційної політики України на основі досвіду Польщі. *Галицький економічний вісник*, 2024. №89(4). С. 170-182.

References

1. Zhuk, O. I. and Hoi, N. V. (2022), “Tax incentives for business development in wartime”, *Pidpryemnytstvo i torhivlia*, vol. 33, pp. 44-48.

2. Melnyk, T. Yu. (2022), “State support and incentives for business development in Ukraine during martial law”, *Ekonomika, upravlinnia ta administruvannia*, vol. 2 (100), pp. 3-11.

3. Solonenko, Yu. V. and Panasiuk, P. I. (2023), “State support and incentives for business in Ukraine during wartime”, *Halytskyi ekonomichnyi visnyk*, vol. 82(3)), pp. 190-200.

4. Tsys, S. (2023), “Polish economy - reasons for growth and prospects for further development”, Uniconsulting Group, available at: <https://uniconsulting.group/uk/blog/ekonomika-polschi> (Accessed 13 September 2025).

5. PWC (2025), “Poland. Corporate – Tax credits and incentives”, available at: <https://taxsummaries.pwc.com/poland/corporate/tax-credits-and-incentives> (Accessed 13 September 2025).

6. Kushnir, N.O. and Zaiats, O.I. (2023), *Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny: navchalnyi posibnyk* [International economic relations: a textbook], Polihraftsentr “Lira”, Uzhhorod, Ukraine.

7. Naidenko, O. Ye. (2024), “Tax incentives for investment activity for legal entities: experience of EU countries and Ukrainian realities”, *Finansy Ukrainy*, vol. 9, pp. 99-112.

8. Labunskyi, O. O. (2023), “State support for small businesses in European countries through tax levers”, *Yurydychnyi biuletyn*, vol. 30, pp. 35-42.

9. Poland. Business Harbour (2025), “Tax reliefs in Poland for research, development and innovation”, available at: <https://www.gov.pl/web/poland-businessharbour-en/tax-reliefs-in-poland-for-research-development-and-innovation> (Accessed 13 September 2025).

10. Błaszczak, B. (2022), “New corporate income tax innovation reliefs – relief for robotization and prototype relief”, *Doradztwo Podatkowe Biuletyn Instytutu Studiów Podatkowych*, vol. 8, pp. 24-30.

11. Accounting Services for Business (2025), “Register a company in Poland – Incentives for foreign investors”, available at: <https://poland-accounting.eu/2025/03/register-a-company-in-poland-incentives-for-foreign-investors/> (Accessed 13 September 2025).

12. Diia.Sity (2025), “Tax incentives for young entrepreneurs in Poland: how to apply for and maximize the benefits”, available at: <https://consultant.net.pl/en/consultant-article/tax-incentives-for-young-entrepreneurs-in-poland-how-to-apply-for-and-maximize-the-benefits> (Accessed 13 September 2025)..

13. Legally Smart (2024), “Subsidies and other investment incentives in Poland”, available at: <https://legallysmart.pl/subsidies-and-other-investment-incentives-in-poland/> (Accessed 13 September 2025).

14. Babets, I. H. and Mytsenko, I. M. (2024), “Improving Ukraine's innovation policy based on the experience of Poland”, *Halytskyi ekonomichnyi visnyk*, vol. 89(4), pp. 170-182.

Стаття надійшла до редакції 15.09.2025 р.